

de appell. q. 22. n. 115. ubi & bene reprobatur Rebuffum, tract. de appellat. in prefat. num. 69. & 70. tom. 3. fol. 408. & Lancel. de attentat. limit. 50. num. 137. & nos alibi suo loco diximus. Verumtamen exclusus ab appellatione gravatus in extrajudicialibus propter lapsum decem dierum, poterit recurrere ad remedium querelæ, ut bene declarat Franc. in locis supra proxime citatis, & Scaccia d. n. 105. ad fin.

74 Et de pluribus aliis casibus, in quibus potest, vel non appellari extra decem dies, exactissime per ampliaciones, & limitationes poteris recurrere ad Lancelotum de attentat. 2. p. c. 12. limit. 2. à n. 37. cum multis sequentibus, & per Scaciam post hæc omnia scripta visum in tractatu de appell. q. 12. per totam.

75 Ex alio etiam capite potest dici appellationem nullam, & minus legitimam, eo scilicet, quod non est interposita in scriptis: nam si sit diffinitiva, siue interlocutoria, nisi in scriptis emittatur, nulla redditur, ut de appellatione à diffinitiva probat Pract. Papien. in forma appellatio. à sentent. diffinitiva, ingl. in iis scriptis, num. fol. 414. Franc. in c. cum Ecclesia, n. 12. de appell. Guido Papæ tract. de appell. conclus. 8. n. 6. Micellus in tractatu concor. gloss. fall. 69. n. 110. tom. 18. fol. 169. Lucas Pæ. in practica capit. lib. 5. cap. 1. n. 1. Cæsar Cont. in repetit. l. unica, limit. 2. 5. n. 4. in fin. C. si de momen. poss. Ruginell. tract. de appell. in prefat. n. 37. fol. 6. loquendo de jure Canonico de communi testatur Franc. in cap. ut debitus 59. q. 2. princ. n. 11. vers. 2. queritur de appell. de sententia interlocutoria, ut pariter requiratur appellatio in scriptis, tenent Specula in titul. de appell. §. qualiter autem, num. 1. in fin. l. 2. fol. 190. Philip. Franc. d. c. ut debitus, q. 7. n. 16. de appell. & in c. 1. sub num. 5. in scriptis, de appell. in 6. & Lucas Pæ. in pract. capit. l. 5. cap. 6. num. 2. 3. & tam de jure Canonico, quam civili procedere post alios dicit Scaccia de appell. qu. 3. num. 9. qui n. 4. dicit post plures ab eo citatos, procedere etiam in extrajudiciali appellatione.

77 Hinc est, non sufficit, si condemnatus voce dicat, appello, ut putat; ad intimationem sententiæ sibi factam per tabellionem, & ipse pro responsione dicat, quod appellat à dicta intimata sententia, faciatque, & requirat notario, ut illam appellationem, responsionem in scriptis redigat incontinenti, quia non dicitur in scriptis facta appellatione, cum aliud sit quod quis teneatur appellare in scriptis, aliud verò quod appellatio voce facta, per alium redigatur in scriptis ita docet Jacobus de Aren. in leg. preces, sub num. 1. ff. de re jud. Philipp. Franc. in c. ut debitus 59. in 2. princ. quæst. 3. num. 12. de appell. & in cap. 1. sub num. 10. versiculo adverte, de appell. n. 6. Manfuer. in additio. ad pract. Papien. in forma appell. à sentent. diffinit. in gl. in his scriptis fol. 415. Ruginell. in tract. de appell. in prefatione, num. 38. & 39. oprime Scaccia de appell. quæst. 4. n. 5. qui dicunt ultimus, quod hæc appellatio ut non legitime interjecta non impedit executionem, nam ante omnia debet appellatio esse dictata, scripta, & data, atque præsentata, priusquam notarius de ea sit, vel esse possit, rogatus, & propterea merito Scaccia ubi proxime, post Angelum Areti. in leg. 1. §. fin. num. 11. versiculo unum, tamen nota, ff. de appellat. invehunt in errorem aliquorum notario- rum, qui dicunt, se rogatos de appellatione in scriptis interposita, & dicunt parti, dabis eam postea mihi, & ita ego multoties practitari vidi in hoc nostro Senatu Galleco, tam in causis civilibus, & criminalibus, quæ directò ad illum appellantur, in quibus passim declaratur, causam, & negotium non devolutum, quàm in his, quæ ad eundem trahuntur à tribunalibus Ecclesiasticis per hanc viam violentiæ, in quibus quidem quotidie declarari solet, vim non fieri, causamque remitti iterum.

78 Quod & ex eo adjuvatur, nam etiam libellus appellationis non sufficit dari, & porrigi appellationem co-

ram tabellione duntaxat, & non coram iudice, quia talis appellatio nec admittitur, nec valida dicitur, ut testatur additio. Capellæ Tholos. decis. 429. & tum pronuntiandum esse, nec devolutam, nec admittendam esse, secundum Rebuffum in tit. de appellat. articulo 5. gl. unica, num. 10. & pluries ita declaratum vidisse in tribunali hoc Galleco, testatur Gondizalus de Paz in prax. 6. p. tomo 1. in proem. sub num. 53. fol. 192. tum etiam quia de necessitate libellus appellationis debet porrigi coram iudice à quo, ut probat text. in clem. 1. ibi coram ipsi, de app. Rota decis. 50. de appell. in novis, Innoc. relatus à Bald. in cap. cum olim, colum. 1. de dolo, & contumacia, & testatur communem opinionem Navarr. in relect. c. cum contingat, de rescriptis in 6. causa muli num. 10. Perusius in c. fin. columna 4. de appellatio. Paz, & Rebuffus ubi proxime, Gutierrez, lib. 1. pract. quæst. 102. n. 1. & 3. non tamen est necessarium, quod dictus libellus appellationis legatur, seu reciterur iudici Franc. in dist. c. 38. cum in Ecclesia, versus finem, & cap. fin. n. 29. de appell. Papien. in practica in for. appellatio. à sent. diffinit. in gl. in his scriptis, numero 1. in fin. fol. 414. Luca Pæ. in tract. capit. l. 5. cap. 1. num. 22. Ruginell. in tract. de app. in prefatione, n. 40. plures adducit Lancell. de attent. 2. p. cap. 12. limit. 5. à 189. sed sufficit sola præsentatio, & exhibitio appellationis in scriptis. Franc. ubi proxime, d. c. fin. n. 29. & in c. appell. n. 2. eodem tit. appell. in 6. vide quæ infra, c. 16. hac 2. p. vers. & licet de jure in tribunali.

Sed præfatæ nostræ doctrinæ, quæ diximus, appellationem voce interpositam per condemnatum ad intimationem sententiæ coram Tabellione, non esse validam, fortiter obstat videtur; nam recognitio schedulæ privatæ facta per debitorem coram notario, aut Alguazello de commissione iudicis, pro confessione facta in iudicio reputatur, quæ executionem meretur, ut per l. 6. titulo 1. lib. 4. recopil. dicit Gondizal. de Paz. in prax. 5. p. tomo 1. c. 1. n. 24. fol. 95. ergo idem dicendum venit in huiusmodi appellatione.

Quoniam respondetur, longè diversum esse unum casum ab alio; etenim confessio non requirit scripturam, sed tantum, ut viva voce in iudicio fiat, & cum Alguazellus, seu tabellio habeat à iudice commissio- nem ad recipiendam illam debitoris confessionem, ut in iudicio facta teneat; at verò nostra appellatio non solum requiritur, ut fiat coram iudice à quo, ut delibetur, an sit illi deferendum, vel non; sed requiritur scripturam, hoc est, ut in scriptis à parte præsentetur, & etiam coram iudice in voce prorumpatur in iudicio, non sufficit ex supradictis Doctoribus, nisi sit incontinenti, adhuc sedente iudice pro tribunali, & aliud est, quod quis tueatur appellare in scriptis, aliud verò appellare in voce, & facere ut per alium in scriptis redigatur; ut superius diximus, vers. Hinc est, & c. à n. 77. & tabellio licet etiam de mandato iudicis intimet sententiam; non tamen ullam recipit jurisdictionem, sed nudum, & simplex exercet ministerium, ut in casu converso de quo in argumentum diximus n. 82. & supponit Pax expressè, quare merito non obstat, satis constat, & vide quæ nos 1. p. c. 2. à n. 130.

Et pro nunc hæc tibi pro exemplis sufficiant; si autem alios casus requiras, in quibus appellatio illegitima, & nulla dicitur, latissime & usque ad refectionem poteris videre Lancel. Rob. de attent. p. 2. c. 12. limit. 50. per totam, Sigism. Scac. in tract. de appell. quæst. 4. per totam, & quæst. 12. & quæst. 5. q. 6. & q. 7. & Card. Tusc. pract. concl. 1. lit. A, concl. 496. ubi ad plures alios conclusiones ipse se remitti, de huiusmodi nullitatibus appellationum tractantes, apud quos omnes, & alios per eosdem allegatos, verios reperire poteris, & practica- biles casus, quos mei non est transcribere, nos latius infra, 3. p. c. 9. per totum ubi multa.

CAPUT III.

Quando duo gravamina ita se habent, ut unum veniat in complementum, effectum, seu executionem alterius, si est omisum appellari à primo, an à secundo appellationi interjectæ iudex non deferens vim faciat.

SUMMARIUM.

- 1 Pro delatione appellationis à gravamine effectuato, omisum tamen ab eo illato, recurri solet ad Senatum.
- 2 Appellatio si est omisum à iudice mandante deferri iuramentum parti, an ab ipsa delatione poterit appellari, num. 10. 11. & 17.
- 3 Opponeas exceptionem, seu articulos admittendos, si omittat appellare à processu ad ulteriora, & postea instat pro admissione illorum à tacita, vel expressa rejectione, an poterit appellare.
- 4 Ab interlocutoria si non est appellatum an à denegata ejus revocatione petita poterit appellari.
- 5 Contractus aliud est, aliud promissio contrahendo, aliud promissio de profitendo, aliud ipsa professio.
- 6 Gravamina diversa diverso jure censentur.
- 7 Actus duo, ubi ita se habent, ut unus veniat in complementum, & executionem alterius, si est omisum appellari à primo, non poterit appellari à secundo.
- 8 Actus secundus alterum ad effectum perducens, non est, qui gravat; sed primus.
- 9 Ab interlocutoria de admittendis articulis si non est appellatum, non potest postea appellari ab ipsa actuali admissione.
- 10 & 11 A delatione iuramenti si non est appellatum intra terminum, non poterit postea appellari ab ipso actuali iuramento.
- 12 Omittens appellare à sententia intra decendum à citatione ad videndum, se declarari, & denunciari, non poterit appellare.
- 13 A censuris fulminatis per executores executorialium in eorum executionem non appellatur, licet alias appelletur ab excommunicatione.
- 14 A captura in executionem rei iudicate, aut obligationis in forma camera non appellatur, licet alias licita sit à captura.
- 15 Appellari si non potest à prima sententia, ita nec à secunda idem continente.
- 16 Qualitas prioris actus gravantis, non secundi in ejus effectum gestus inspicitur ad appellandum.
- 17 & 18 Respondetur ad Gaill. in speciali casu loquentem de stylo, non de jure.
- 19 Sententia interlocutoria quoad iudicem non transit in rem iudicatam, quo minus queat revocare.
- 20 A repositione gravaminis iniuste denegata licet appellari.
- 21 Ita tamen quod appellatur à causa gravaminis de senti, non de praterito, & sic ab ipsa denegatione.
- 22 Appellans à carceratione post decendum, debet allegare causam gravaminis de presenti, non de praterito.
- 23 Promissio de vendendo obligat de futuro ad venditionem faciendam.
- 24 Effectus, & executio ejusdem non est ab illo diversa sed respectu alterius sic.

EX vera ejus difficultatis resolutione, non parum alie ingentes evinci quidem possunt: contingit vicissim disputari inter ligatores, testes, probationes, articuli, & similia sint admittenda. Iudex interloquendo, admittenda esse dicit, à quo gravamine pars omittit appellare, postmodum verò quan-

do in effectum testes præsentantur, & probationes, ipsa pars gravata solet ab admissione appellare, & ob denegatam huiusmodi appellationis delationem ad supremum Senatum confugiunt, ut violentiam fecisse declararetur.

Et pro parte affirmativa, quod vim faciat non deferendo, cum appellatio legitima videatur. Primò quoniam si iudex alteri parti deferat iuramentum, licet is contra quem juratur, statim non appellet intra decendum sed eo elapso, pars, cui delatum fuit iuramentum, parata sit jurare, & tunc si pars gravata appellaverit ab huiusmodi delatione iuramenti, appellatio recipitur, eique deferendum esse, testatur Minfinger. singula. observ. centu. 1. decisione 39. incipit quando à iudice, & eundem referens in proposito sequitur Lancelot. Robert. in tractatu de attent. 2. part. cap. 2. limit. 50. n. 175. folio 282. ergo sequitur evidenter, quod licet non appelletur à priori gravamine, poterit appellari à secundo, quod veniat in complementum, & executionem ejusdem.

Secundò, & pro hac parte pugnat; nam si quis opponat exceptionem seu articulos, & petat admittendos, iudex per processum ad ulteriora contrarium videtur pronuntiare, si pars omittat appellare intra decendum ab hac tacita rejectione, & gravamine, postmodum si institerit pro iterum admissione exceptionum, & articulorum, iudex vel tacite, vel expresse iterum illos rejiciat, poterit appellare ab hac ultima rejectione, etiam si à prima non possit appellari, ob lapsum decem dierum, incipiendo ab illa priori, ita docet Paul. de Castro in consil. 334. visa appellatione, num. 6. lib. 1. & iterum juvatur hoc argumentum ex eo; quod dicit, post Innocent. in cap. fin. de novo oper. nuntia. 4. Guido Papæ in tract. de appell. q. 108. quod si quis ab interlocutoria non appellet, sed petat tantummodo eam contrario imperio revocari, & iudex illam non revocet, sed confirmet, ab huiusmodi confirmatoria potest appellari; etiam post decem dies incipientibus, & enumerandos à die primæ interlocutoria, & quod per talem interlocutoriam tota causa devolvitur ad iudicem ad quem, qui poterit cognoscere de illa interlocutoria, quæ non fuerat appellatum: ergo in nostro casu idem dicendum est.

Tertiò, & ultimò urget, quoniam pronuntiare testes admitti debere, vel non, vel articulos admittendos, diversum gravamen est ab ipsa actuali admissione, postmodum facta, sicut aliud est contractus, aliud promissio de contrahendo, aliud est promissio de profitendo, aliud ipsa professio, ut per text. in l. quod si nolit, versiculo illud plenè, ff. de aditio. edicto. l. non omnes, §. si ff. de re mili. & ut in uno plures taceam, magnam doctrinarum, & Doctorum catervam congestit Tiraquell. de retract. conventio. ad fin. tit. à n. 42. cum multis sequentibus: ergo si sunt diversa gravamina, diverso jure censi, & iudicari debent, & de uno ad aliud non est facienda illatio, l. naturaliter, §. nihil commune, ff. de acquir. poss. quia à separatis non est facienda illatio, ubi etenim non datur identitas, non obstat res iudicata, l. & an eadem, cum sequentibus, ff. de re jud.

His tamen non obstantibus, contrariam sententiam, & opinionem longè de jure veriozem esse existimo, imò, quod ubi duo actus ita se habent, ut unus veniat in complementum, perfectionem, effectum, seu executionem alterius, si non potest appellari à primo, putat; quia vel prohibitum est à jure, vel ob transitum in rem iudicatam, quia lapsus fuerit terminus ad appellandum: pariter nec poterit appellari à secundo, quoniam primus est, qui gravat, non secundus, qui ad effectum perducit alterum, ita eleganter docet Bald. in l. si cum exceptione, §. hæc autem actio, ff. de eo quod metus causa, Felin. in capite quoad consultationem, n. 14. ante fin. de sententia, & re judic. Scaccia tractatu de appellat. quæst. 15. limit. 10.